

'Səbhəə 'sənv Pəlv 'paa Kolentı -nyıma yoo

-Lagənyıma -wa mia Kolentigbe 'wv, 'səbhəə 'sənv -we *Pəlv 'paa wa yoo, mv -wa. Pəlvv tia -səbhə ylia Kolentı -Lagənyıma, təlvə yia 'ce 'pa, 'in təlvə yia -maa dlı 'bhiti, 'in -maa yia -maa 'də -Lagə yoo 'nyə 'nanvv. Wee 'səbhəə 'sənv ɔ 'paa yoo, ɔ nee -mvv nukple nu, ɔ dlı meni -we ka gbu -wa, təlvə 'yibha wa 'ka nə tıklı. 'In ɔ yi 'yaa celi -wa 'paa 'ceə gbegebəin, ɔ 'ka ɔ 'də gbu 'wlu -sa.

Fvsaweli

¹ -Amı *Pəlv, -ɔ -wa -Zezu *Klisı *tietienyo -Lagəə dvmagbv nya, -amı -yɔ -amıaa bheli Timotee 'sə, -amıaa celia -Lagəə *leglizi mia Kolentigbe nukple 'səbhə 'wv, we -yɔ 'ya -Lagənyıma weee -wa mia Akai -dvdu -kpabhie -gv. ² Nu, -amıaa Dide -Lagə -yɔ Nyımaa -Kanyo -Zezu Klisi ɻwna aın 'nyu la, 'in wa 'nyə aın 'wvtvtve -dləə.

Pəlv paa -Lagəfuo

³ -Lagə -ɔ -wa -amıaa -Kanyo -Zezu Klisi Dide, -ɔ -wa nyazıdlı -ka -Lagə -yɔ -belv -pa -Lagə, -a -mnuń ɔ 'jnu! ⁴ -Amıaa dlı ɔ palıa -belv -yɔ, -amıaa sıasie weee 'wv, 'in -wa mia sıasie weee lv 'plılıda, -a 'ka -maa dlı -belv -yopalıe kweyomnenii 'gbv. Sa -Lagə palıa -amıaa 'deə dlı -belv -yɔ, 'sa. ⁵ Nu, sa -a sıa duun Klisi 'gbv, 'sa -bhlokpade Klisi palıa -amıaa dlı -belv -yɔ bhabha. ⁶ Nu, -a -ka sıada -mı, amıaa dlı -belv -yopalıe -yɔ amıaa gbuwvbhvbbvhee gbu -wa. 'In -Lagə -ka -amıaa dlı -belv -yopalı, amıaa dlı

'ka wətəo gbu -wa, 'in sıasie -we 'wv -a mia, a 'ka we 'wlu zo ladı dlitie nyaa gbu -wa. ⁷ -A dı aın dlı 'wv gege, -we ka gbu -wa, -a -yi we 'ji nı, a mi -aın nya sıada, 'in 'sa -bhlokpadə -Lagə yia -a -yo aın 'səo dlı -bəlv -yopalıa.

⁸ Bheliaın, sıasie 'kadu -we lv -a 'plılıa -Azii -dvdu -gbv, -a 'ybha nı, a yibheli we 'ji: we 'gba wəlv 'wv, we -zili -aın ȳwe la, 'in -a yia -amıaa 'pvpvə dlı -sa. ⁹ We mi -aın dlı nı, tlıa -a yia, 'in -amıaa gbusloluee gbu -wa. -Delee -a yi 'masleen -amıaa 'de dlı 'wvdı, nı, -Lagə -o bhua tlıtlınya 'wv tlıtlıe lv, -a 'ka o 'dəbhlogbəo dlı 'wvdı 'gbv. ¹⁰ Nı, -Lagə -saa -aın sanee -svkpa -tlıtlıe kwęe, 'in mə yi 'yaa -aın wee tlıtlıe kwęe -saa. Cun, 'mə -a dia dlı 'wv nı, mə yi 'yaa -aın we kwęe -saa. ¹¹ 'In amıa 'ya, -yo a yia -aın bea -Lagəbhuhhoe nya, -amıaa 'gbv. Nı, nyıma duuun -Lagəbhuhhoe wəlv 'gbv, -Lagə yia -aın 'nanı 'wvnva yia, 'in nyıma -duun yi 'yaa -Lagə fuo 'paa -amıaa 'gbv.

Pəlv mi o 'de 'wvgvda

¹² Gbu -we 'wv -a 'kaa -amıaa 'de 'ylimanı mv nı, -amıaa dlı mi we daylu nya nı, -amıaa nənəbhıv mı -məowlıda, 'in we 'snaa 'wv dvdvgv -nyıma weee gbegbeıı, 'in we mi 'ya 'sa 'dəbhie amıaa gbegbeıı, sa -Lagə 'ybhaa. Nı, we 'nı nyımee gbuylıoo səlv, -Lagəo 'nanıı səlv -wa. ¹³ Nı, 'səbhıe -a cəlia da aın 'wv, we 'nı -putu -ka, -we a zəlia de, 'in a nvı de 'wvla, mv -wa. 'In in dı we dlı 'wv nı, -we mia da, 'wv a yia we lanıva kpęen kpęen. ¹⁴ A -yi -sleen we 'ji -sleı nı, -amıa mi amıaa 'hnı -yəmnını nya nya. 'In 'sa -bhloo 'de amıa yi 'yaa -amıaa -nv nya -mia, -amıaa -Kanyo -Zezuu iyizlı.

15 -We ka gbu -wa, in di wee gbu -mını dlı 'wv teun 'gbv, in 'ybha yaa in 'ka amıaa -gbę mnı tıa, 'in -Lagę 'ka aın 'nanı -zakpa 'sö 'wvnv. **16** In 'ybha yaa in 'ka amıaa -gbę 'plı, 'in in 'ka Masedvani -dvdv -gv mnı, in -ka Masedvani 'bhv, in 'ka amıaa -gbę lvyi, 'bhie a 'ka 'mı yoo kwa, in 'ka Zudee -dvdv -gv mnı. **17** Nu, gbu -we in pvpalia in 'ka lenv, 'lee in 'nı we -gv 'wlukvvn lapvpalu? 'In, in -ka gba gbu -mını na nva le, na 'dée dvmagbv nya na nva we le 'ce yi? 'In in 'ka gba -gba -bhlo 'wv «un», 'in «-innya» yi? **18** Nu, gbu -a gbaa da aın -yla, -Lagę 'de -yi we 'ji sazənu sa nu, we 'nı «un» -yo «-innya» -a gba -gba -bhlo 'wv. **19** Nu, -amı klaa, Siliven* -yo Timotee klaa, -Lagę 'Yu -Zezu Klisi -o ka gbu -a gbaa aın -yla, o 'nı «un» -yo «-innya». «un» o -mia 'kəmvv! **20** Nu, -li weee -Lagę gbaa o 'ka nyıma 'nyε, -Zezu Klisi -wa we «un», 'in oo -Zezu Klisu 'ηni nya, gbaa -a yia «*-Amen!», -zugba -a mnını -Lagę 'ηni. **21** Nu, -Lagę de suslolua -a -yo aın 'wv tenyi tenyii Klisi 'wv. 'In mo ηwnaa -aın, -a 'ka o lubho nv. **22** -Lagę zva -amıaa yibhelida o 'ηni nya, 'in o yia -amıaa dlı zo Zuzu 'Pupa zv -amıaa pui palie 'bhisa. 'In -li o zva la, o 'ka we -aın 'nyε, oo Zuzu -wa we tıanv.

23 -Lagę in 'bhua 'wv na gbu dayınyo nya, in -ka yotvbhv o 'bha 'mı. In 'nı 'ybha in 'ka aın sıalı 'gbv, in 'nia Kolentı lubhiti. **24** -We a 'kaa dlı -gv zv, -a 'nı -gba a nv we le -gla nya. Nu, amıaa dlızuzvə 'te 'wv, in -a 'ybha -a 'ka aın -yo be amıaa 'mına 'ka -gvwvlaylimanı.

2

1 In nee na 'de nyaε, in 'nia amıaa -gbę lubhiti, in

---

* **1:19** Silası.

yi amıaa dlı sumanı lv. ² Nu, -amı -ka amıaa dlı sumanı, nyıo mnene i 'ka na dlı namania? -Wa -bhloo dε ka dlı in sumania ma -wa! ³ 'Sεbhε in celia da aın 'wv, we ji -wa nu, in 'nı 'yıbha in -ka amıaa -gbe nyıma, nyıma -wa 'ka yaa na dlı namani, 'in -maa 'ka na dlı sumanı. In dlı we dlı 'wv nu, na 'mına mı a 'dε weee 'mına nya. ⁴ Cun, dlı sulo -yo dlılvę, we -yo 'mıa nya 'yiliya 'wv in celia zlıme 'sεbhε -mını aın 'wv. We 'nı amıaa dlı sumanıee gbu, nu, sa in -kalıa amıaa ze a 'ka we 'jiyibhelii gbu -wa.

A tı gbu nyuu -lenvnyıo -yoḡbu 'wv

⁵ Nu, nyıme yabhlo -ka dlı -sumanı gbu lenv, we 'nı na 'dεbhloo dlı i sumanı, nu, a 'dε weee dlı i sumania. -A 'na palı gbu -gv -nu, amıaa lınyıma tılvaa dlı i sumania. ⁶ Gbu -we amıaa lınyıma duun -slolua oo sanee -svkpa -nyıme -mónı, -mvv nanı sa 'yli, we -tv sa. ⁷ We 'gbu, -sleen, a tı i -yoḡbhı 'wv, 'in a 'pa i 'kvaylı, -delee i dlı yi sumanı bhabha, 'kva yi i 'ylilawla tıetı. ⁸ We 'gbu, in nee aın -ylaę, a -slolu we i 'klı nu, a -kalı i ze. ⁹ -We ka 'gbu in yia aın 'wvceli mu ni: la in ylaa aın, in 'ka we -yoḡı, -de gbu weee in mia aın -sloluda, a ka lamnazı, in a 'ka we 'nvıjwe zvv. ¹⁰ Nu, a -ka nyıme yabhlo -yoḡbu 'wvtı, 'in -amı na tı 'yaa -moo -yoḡbu 'wv. 'In, we -ka gbuzənu -sa in tı -lu yabhlo -yoḡbu 'wvoo, amıaa 'gbu in yia we 'wvtı Klisi 'yu, ¹¹ -a yi *-Saatan 'yitide we yi -aın -gugali. Nu, -amıaa 'dε -yi we dlı 'wvnynı -gbvnya.

Pəlv mi Tloasi

¹² Da in nynia Tloasıgbe nvkple, in 'ka Klisi gbuzənu gbu gba, Jejitapę yia 'mı 'yoo 'nyę in 'ka -mə lubho nv. ¹³ Nu, in 'nı -bha na bheli Titı ylu 'gbu,

na dlı ka sumanı, we 'gbv in yia Tloası -nyıma weli 'pa, 'in in yia Masedvanı -dvdu -gv mni.

-Zezu Klisi nyęa -ain tvv lulue

¹⁴ 'In -a 'pa -Lagɔ suo, nü, mo kwaa -ain 'ylı weee nya Klisu tv -luluee dugba -lilie 'wu. 'In o bhua -ain 'wu -a 'ka Klisi -slolu da weee, nee 'wlı ɳne -we mnene la da weee. ¹⁵ Nü, -a 'wlı sa wlı kaa ɳne -zənv, -we Klisi nyę -Lagɔ. -A mi we nya, -wa -Lagɔ 'nyęa 'pvpve glaa, 'in -a mi 'ya we nya, -wa mnɔa glaa. ¹⁶ Nü, -wa mia mnɔda, tlıtlıee ɳne -we nyęa nyıme tlıtlıe, 'mu we -mia -maa -nu nya, 'in -wa -Lagɔ 'nyęa 'yliyɔgagie, 'yliyɔgagiee ɳne we -mia -maa -nu nya. Nyɔo ka gbu -mınu lenv klva? ¹⁷ Nü, nyıma -duun -tɔlvə -wa paa -Lagɔweli pɛlv, -amia 'nı wa 'bhisa -mi. -We ka gbu -wa, -Lagɔ tiea -ain, 'in -a gbaa o weli gbuzənv sa, Klisu lubhonvnya 'bhisa o 'de 'yu.

3

**Wvsuslolue loluu lubhonvnya*

¹ Wee weli -mınu ji -wa nü, -amiaa 'dɛɛ 'ylimanıe gwe -a dı 'yaa yi? Yaayı -amiaa 'dɛɛ 'ylimanıee 'səbhɛ -a -slolu aın 'klı nyıma tɔlvə 'bhisa yi? Yaayı 'mu -a -zlalıa aın yi? ² Amiaa de -wa -amiaa 'səbhɛ, -we mia cəlida -amiaa dibhe 'wu, -we nyıma weee mnenia wa 'ka yibheli, 'in wa 'ka zəli. ³ Cıı, gbuzənv -wa, a mi Klisu cəlīcəlisebhɛ -amia 'paa yoo nya. Nü, we 'nı cəlida -mi 'səbhəcəlınıu nya, nü, 'yliyɔga -Lagɔ Zuzu nya wa cəlia we. We 'nı cəlida -mi tıkpa -boklo -falvnya -gv, nyımaa dibhe 'wu we mia cəlida.

4 Sanee 'sa -a gbaa, nu, -we ka gbu -wa, -Lagø -a dia dlı 'wv, Klisu 'gbv. **5** Nu, -a'a pvpali 'wlukvvn la nu, -a mnenei -lii lenve -amiaa 'de nya. -We weeee ka lenve -a mnenia kweyø, -Lagø -gbe we bhva. **6** Nu, mo -zelia -ain *'wvsuslolue loluu lubhonvnya -zənv. We 'nia titee 'sebhæe -gbe 'bhv, nu, -Lagø Zuzu -gbe we bhva. Titee 'sebhæ mia, 'bha we bhaa, 'in -Lagø Zuzu wlaa 'yliyøgagie.

7-8 Wa ka tite celi tıkpa -boklo -falvnya -gv, 'in -Lagø 'ŋnumniece san yia 'mni, wee bhla -bhlokpadə nya. 'In *Moizı 'klu mi lida wee 'ŋnumniece san -mni nyaa 'gbv, *Izlaelnyıma 'ni mnenei wa 'ka øyla. 'In -zugba, wee san -mni 'plia we yia. 'In tite -we ka lubho -wa nyımaa tlthie lv kwakwie, -mvv -ka 'tla 'ŋnumniece san nya, 'in sa -Lagø Zuzu lubhoo 'ŋnumniece san 'ka -mia? **9** Nu, tite -we ka lubho -wa nyımaa gbu 'wludidie, -mvv mi yeda 'ŋnumnie 'kadvv san nya. Zuzu 'Pvpa -o ka lubho -wa nyımaa nvnve tıklı -Lagø 'yu, -mvv 'ŋnumnie 'kadvv san yia -bha 'wuzia. **10** -A mnenei -a 'ka gba nu, 'ŋnumnie ka san lia zlume, we 'ni 'masleen -lu yabhlogbo nya -mi desleesen 'ŋnumnie 'yu, -mvv 'ylilo -zi we 'wvv 'gbv. **11** We -ka nu, -lu -we 'kaa 'pli, we ka 'ŋnumnie 'kadv 'yi, -zugba -lu -we mia la 'yli weeee nyaa 'ŋnumnie 'kadv 'yi, we -zi we.

12 Nu, -a dı sa -svkpa gbu dlı 'wvv 'gbv, -amiaa dlı 'te 'wv gege. **13** Moizi, -o zizea ø 'klu 'wv 'naa nya, 'ŋnumnie 'kadv -we -wa 'pliplı -lu, Izlaelnyıma yi we labhvvhve -yøyı ø 'klvø 'gbv, -amia 'ni -moø 'bhisa -mi. **14** Nu, wa 'ylimnee'e 'nu gbu 'wvla. 'In we 'ka -zeen ylı, wa -ka *'wvsuslolue svaa 'sebhæ zelida -mi, wa 'ylimnee mi 'wvwelida wee 'naa -bhloo 'de

nya. Nyıme -o -ka o 'de Klisi yoo 'nye, 'in wee 'naa bhva la. ¹⁵ Nu, -zeen 'ya, wa -ka Moizu 'sebhənya zəlida -mi -bhloo 'de, wee 'naa wəlia wa dli 'wu. ¹⁶ Nu, nyıme -o -ka Nyımaa -Kanyo gbeğbein 'bhitı, wee 'naa ka -bha 'bhv. ¹⁷ Nu, «Nyımaa -Kanyo» wa gbaa da, we ji -wa -selie, «-Lagoo Zuzu», 'in da -Lagoo Zuzu -ka -mi, 'deę -yla -mimie mi -bha. ¹⁸ Nu, 'naa 'ni 'masleen -a 'de weee 'klv 'wuwelida -mi, Nyımaa -Kanyo 'ŋnumnie -a mia -sloluda -vligni 'wu 'bhisa. Nu, Nyımaa -Kanyo -o -wa Zuzu, o ka -ain 'bhitı, 'in -a 'ka o 'wuwlv -ze, 'in -a 'ka 'ŋnumnie yabhlo 'woplili 'bhie, -a 'ka 'ŋnumnie 'kadu 'wu pla 'ya. Nu, lubho -we Nyımaa -Kanyo nua, mu mia de.

4

Mame -nyidanyaa nvkplee 'ŋnumnilu

¹ Nyazıdlı nya -Lagoo 'nyea -ain lubho -minı, we 'gbv 'kva 'ni -ain 'ylilawlada -mi we nuda. ² Nu, 'wiemigbunya -yo zəbhələgbunya mia, -amia ka -muvnya kwnıe -sa. -A'a nu -dawligbu le, 'in -a'a 'bhitı -Lagoo -saputu sa. Nu, -Lagoo -gbv -a gbaa sazənu sa, 'in -a gva la, we 'ka nyıma weee dli dvənənamanı -Lagoo 'yu. ³ -Lagoo -gbv -a gbaa, we -ka nu, we mi zizeda nyıma təlvə -yla, -zugba, -wa mia mnəmənə -yloogblu, ma -yla we mia zizeda. ⁴ Wa'a ŋwnu -Lagoo -gbv -yo, -we ka -gbv -wa, dvdu -minı -gvv -lagoo 'nyuu ka wa 'ylimnee 'ləlv. Klisi -o -wa -Lagoo 'debhiee 'wuwlv, o 'ŋnumnie san -Lagoo -gbv mnenia la, 'mu wee -lagoo -minı kulva 'yoo, wa yi we -yayu 'gbv. ⁵ Nu, -a -ka -Lagoo -gbv -gbada -mi, -a'a gba -amiaa 'deę -gbv, Nyımaa -Kanyo -Zeu Klisi -gbv -a gbaa. 'In we -ka -amia, -a mi amiaa lubhonvnya

nya -Zezuu 'gbv. ⁶ -Lagə -o gbaa: «Nu, zlı lı nikpise nyıdı!» mə lılı 'yaa ɔ zlı -amıaa dlı zə, 'in ɔ 'ka -aın ɔ 'ŋnumniece san yibhelie 'nye. Wee san lia Klisi 'klvə.

⁷ -Amıaa mia mame -nyidanya 'bhisa, wee 'ŋnumnılı ka -aın 'wuladılı. 'In wa 'ka we -yayı nu, wee 'tte 'kadı -mını -Lagə -gbə we bhva, we 'nia -amıanvv -gbə 'bhv. ⁸ Wa ka -aın 'tuntnu -amıaa sıalıe nya sə weee lv, 'in wa 'ni -aın lawlalı. -Amıaa dlı -su, 'in 'kva 'ni -aın 'yilawla. ⁹ 'Klyie 'wv wa paa -aın, 'in -Lagə 'ni -aın səlv lapalılı. Wa ka -aın dvdu labhlı, 'in wa 'ni -aın lasa. ¹⁰ Nu, 'yı weeee nya -a bhua -Zezuu tlıtlie 'wv -amıaa ku zə, 'in ɔ 'yliyəgagie 'ka 'ya we 'də -slolu -amıaa ku zə 'gbv. ¹¹ Nu, -a -ga 'yliyə, 'in -a mia 'yı weeee nya tlıtlie ɻwəe -Zezuu 'gbv, 'in ɔ 'yliyəgagie 'ka 'ya we 'də -slolu -amıaa tlıtlı ku 'wv. ¹² Sanee 'sa tlıtlie nva -amıa 'wv lubho, 'in 'yliyəgagie 'ka lubho nv amıa 'wv.

¹³ Dlızvzve -we ka daa *-Lagəsebhə gbaae: «In ka dlı zv, we 'gbv in yia gba.» 'In -amıa 'ya, wee dlızvzve -bhlokpadə nya, -amıa ka dlı zv, 'in we 'gbv -a gbaa. ¹⁴ Nu, -a -yi we 'jıe, -Lagə -o 'bhua Nyımaa -Kanyə -Zezu 'wv tlıtnya lv, mə yi 'yaa -amıa 'wvbhua tlıtlie lv -Zezu nya, 'in ɔ 'ka -amıa -yo amıa 'sə ɔ 'də 'klvleli. ¹⁵ Nu, gbu weeee -mını -ka -aın yıldır -mı, amıaa zvənvv gbu -wa, 'in -Lagə -nanı 'ka nyıma duun 'wvlamneni. A 'ka 'yı weeee nya 'wuzumanı ɔ fuopapie nya, 'in we 'ka -Lagə -yńı -mnııı.

-A nə dlızvzve 'wv

¹⁶ We 'dəe 'gbv, 'kva'a wla cı -amıa 'ylila. -Amıaa dvdu -gv ku -ka labhvda -mı -se -səoo, -zugba, sa zlı zlia, -amıaa -Lagəsu ze 'lulolu. ¹⁷ Cııı, -amıaa

dəsləeən sıasie 'nı 'wuwəlv, 'in we'e -gwle. Nu, -Lagoo 'ŋnumnie 'kadu 'nıa bhloluda -ka, 'mø we mnazia la -ain -yla. 'In wee 'ŋnumnie -mını 'yli bhabha we -zi -amıaa sıasie 'wø. ¹⁸ Nu, -amıa'a yla -lu -we nyıma yıa -yo. -We wa'a 'yıa -yo, 'mø -amıa ylaa. -We wa yıa -yo, we'e -gwle, 'in -we wa'a 'yıa -yo, -møv -gwlegwle 'nı bhloluda -ka.

5

¹ -A -yi we 'ji nu, -amıaa ku mı *'naabudu 'bhisa dvdu -gv. We -ka labhv, -Lagoo ka -ain -budu celi yalı, wee -budu 'na 'ka labhv, 'in nyıma 'nı we lenv wa sə nya. ² 'In -sleen, -a mı kluda -a 'ka -amıaa dvdu -gv -ku -mını 'wø 'tla, nu, -a 'ybha -kpo -a 'ka yalı -budu zə pla. ³ Nu, wee yalı -budu -mını -ka -ain -gv -mı, -Lagoo 'na 'ka -ain kpanv nya ylı. ⁴ Cııñ, -a -ka dvdu -gv -ku -mını 'wvgwləda -mı, klu -a klua nee 'gba 'kadu zə -a mı. We 'nı nu, 'ybha -a 'ybha -a 'ka -amıaa dvdu -gv -ku -mını 'wø 'tla. Nu, -a 'ybha -a 'ka yalı ku 'wøpla -bana 'bhisa, 'in 'yiliygagie 'ka tlıtlie mna. ⁵ Nu, -Lagoo 'degbolu -saa -bha -ain, -a 'ka sa 'bhitı. 'In mə 'nyęa -ain ə Zuzu, zvzənonya ə 'kaa -ain 'nyę we tıanv nya.

⁶ Nu, -amıaa dlı 'te 'wø bhabha 'kəmvv, 'in -a -yi we 'ji nu, -a -ka dvdu -gv -ku -mını 'wø -mı, -zugba -a -tlılv Nyımaa -Kanyo -yəla. ⁷ Nu, dlızvzvəe səlv -a nəa, -a'a nə -lu -a yıa -yo səlv. ⁸ Nu, -amıaa dlı 'te 'wø bhabha, 'in -a 'ybha sazənv sa nu, -a 'ka dvdu -gv -ku -mını 'wø 'tla, 'in -a 'ka Nyımaa -Kanyo kwesi ladılıa mnı. ⁹ We 'gbv, -a 'ka ku -mını 'wø 'tlaoo, -a 'ka we 'wø -tvoo, -a 'ybha -a 'ka Nyımaa -Kanyo dvdu namanı tıa. ¹⁰ Nu, -a 'de weee yıa Klisi 'yu 'tlaa

ɔ 'ka -amıaa -yəgbv 'wvbhu. 'In -ɔ -ka -mı, da -məə -gaa 'yliyɔ dədv -gv, -we -məə nva lε, -de we zuzənvv, -de we 'nyuuu, -məə 'ka 'penie 'yı -mvv səlv.

-Lagɔ ka ɔ -yə -ain 'wvsuslolu Klisi -gv

11 Nu, -we -wa Nyımaa -Kanyɔɔ səsve, -a -yi we 'ji, 'in -a yia 'kli -a 'ka nyıma lu. -Lagɔ -yi -ain kpeen kpeen, 'in in dı we dlı 'wv 'ya nu, amıa -yi 'mı kpeen kpeen. **12** -A 'nı -amıaa 'dεe g bv lolu gbaa yi ain -yla. Nu, -a 'yıbha -a 'ka ain 'yoo 'nyε, 'in a 'ka amıaa 'dε 'ylimanı -amıaa 'gbv. 'In -wa 'ylimanı wa 'dε gbvnya wa yia -yɔ 'wv, -we 'nıa dlızəgbv nya -mı, a 'ka we 'bigvpalı sayibheli wa -yla. **13** We -ka nu, -a mı -gvwvtvnya nya, -Lagɔ -yla -wa, 'in -a -ka 'wlugvcian nya -mı, -zugba amıa -yla -wa. **14** Nu, Klisi -amıaa zekalıe ka -ain ı̄welazili, -amıa -yi we 'ji nu, nyıme -bhlogbɔɔ ka tlı nyıma weee 'gbv. We 'gbv nyıma weee ka tlı. **15** Nu, ɔ ka tlı nyıma weee 'gbv, 'in -wa -gaa 'yliyɔ, -maa 'nı 'masleen 'yliyɔga -maa 'dε -yla, nu, Klisi -ɔ tlıa, 'in ɔ yia 'wvsə tlıtnıya lv wa 'gbv, mɔ -yla wa -gaa 'yliyɔ.

16 We 'gbv -a'a 'bhu 'masleen nyıme yabhlogbɔɔ 'wv dədvgv -nyımaa səlv. 'In zlımε -a ka Klisi 'wvbhu dədvgv -nyımaa səlv, -sleen -a 'na 'ka ɔ 'wvbhu -mvv səlv. **17** Nyıme -ka Klisi 'wv -mı, ɔ ka nyıme lolu -zε. Gbv 'cınnya ka 'plı, g bv weee ka g bv lolu -zε. **18** -Lagɔ -ɔ suslolua -a -yɔ ɔ 'dε 'wv Klisi -gv, ɔ -gbε gbvnya -mını bhva. 'In mɔ 'nyεa -ain ɔ 'dε -yɔ nyıma 'sɔɔ 'wvsuslolu -lubho. **19** Nu, Klisi 'wv -Lagɔ 'plıha, 'in ɔ mia ɔ 'dε -yɔ dədvgv -nyıma 'sɔ 'wvsusloluda. ɔ 'nı wa gbvnyuu yla. 'In ɔ yia -ain ɔ 'dε -yɔ nyıma 'sɔɔ 'wvsuslolue wəluu gbanya 'wvnv.

20 Nu, Klisu 'ŋni nya -a bhua weli 'wv, nee -Lagoo de mi ain lada -amiaa ŋwe nya: amia -a bhubhoea Klisu 'ŋni nya, a ŋwnu a -yo -Lagoo 'səə 'wvsuslolue gbu -yo. **21** Klisi 'nì gbonyuu yabhlogbaə lenv, 'in -Lagoo yia -amiaa gbonyuuu 'gba o 'wlu di, 'in -a 'ka o 'wv nyıma tıklı -ze -Lagoo 'yu.

6

1 -Amia -yo -Lagoo so nua lubho dabvdvv 'gbv, -a zva ain 'di nu, 'nanı a 'yia -Lagoo kwee, a 'na -nyumonu we la -ni. **2** Nu, -Lagoo nee:
«Bhla -we nya in mia 'nanı nvda,
in ka -mi yukwli pvlv.

Gbwvbhv bhla,
in ka -na -wawoyi.»

Nu, -Lagoo 'nanu -yoŋwnu bhla ni -sleen. 'In 'yli -we nya nyıme 'kaa gbu 'wvbhv, mu ni.

3 -A 'ni 'ybha -a 'ka nyıme yabhlogbaə mnəmnəgbv lenv gbu yabhlogbaə 'wv, wa yi -Lagoo lubho -a mia nvdaa da gbonyuu gba. **4** 'In gbu weee 'wv, -a slolua we nu, -a mi -Lagoo lubhonvnya 'degbolu nya. Sanee 'sa -a dlıha laylagbu -duun ni 'wlu zo la dlıtie nya: sıasie klaa, gbonyuu -amiaa ylylyie -yo -amiaa lawlaligbunya klaa, **5** -amiaa bhitie klaa, -amiaa -kaslv 'wvpapie klaa, nyımaa -zlo yia -ain -yoŋwsəlv, -a yia libho 'titə nv, 'in wa yia -ain 'ylaakple -gueli, wa yia -ain ŋwo 'bhalı. **6** -Slolu -a slolua we nu, -a mi -Lagoo lubhonvnya nya, -amiaa -məwlvwlv klaa, -amiaa -Lagoo gbu yilo klaa, -amiaa dlıtie klaa, -amiaa zuzənvu lenve klaaa səlv. 'In Zuzu 'Pvpaa lenv gbu -yo -amiaa nyımeə zekalıdlı tıklı klaa, **7** gbu zənvu gbagbie -yo -Lagoo 'titəe səlv. Nu, -we mia tıklı -Lagoo 'yliya 'wv,

'wv -a bhua 'wv -amıaa tvgv -li -yo -amıaa -gvladolu -li nya. ⁸ Wa -ka -aın 'ınuıkwalıda -mı, 'in wa bhalı 'yaa -aın zu. Wa -ka -amıaa daa gbvnyuu gbada -mı, -zugba wa gba 'yaa -amıaa daa gbuzənv, wa yı -aın yocian 'bhisa, 'in -zugba gbuzənv -a mia gbada. ⁹ 'Wv wa bhua -aın nee wa 'nı -aın -yi, 'in -zugba wa 'de weee -yi -aın kpeen kpeen. 'Wv wa bhua -aın nee nyıma mı tlıda, 'in -zugba -a -ga 'yliyo sazənv sa. -Kaslı 'wv wa paa -aın, 'in wa'a 'bha -aın. ¹⁰ -Amıaa dlı wa sumanıa, -zugba -amıaa dlı mı 'muna 'wv 'yli weee nya. Wamıa dlı, bobabhanya -a -mia, -zugba -a pa nyıma duun 'ınumnıe -gv. Wamıa dlı, -a 'nı -lu yabhlogbo -ka, -zugba -a ka -lu weee gbuzənv sa.

¹¹ -Amıaa 'talea Kolentı -nyıma, -a ka aın -yla gbuzənv gba, 'in -a yia dlı 'wukali 'kadvv aın -yla. ¹² A 'nı -amıaa dlı 'wukla aın -yla, amıa klaa amıaa dlı 'wv -amıaa gbegbein. ¹³ Nu, gbv na gbaa aın -yla nee na 'yua a -mı, a nu -amıa 'bhisa, a -kalı amıaa dlı 'wv 'kadvv -aın -yla!

A vla gbvnyuu gwe

¹⁴ Nyıma -wa'a ıjwnua -Lagoo gbu -yo, a -yo wa 'na suslolu 'wv, 'in a 'ka wa nya lubho nv dabvdv -ni. 'Lee, -we mia tıklı mnени we -yo -we -nyuayli 'ka 'wısusluslolu? 'In sa zlı mnени we -yo nikpise 'ka 'wısusluslolu? ¹⁵ Sa Klısı mnени o 'ka *'Kuzu* nya weli -bhlo -ka? 'In sa -Lagonyıme mnени o -yo -o'ı ıjwnua -Lagoo gbu -yo 'ka -lu 'wıgbołva? ¹⁶ Lee -lu -gv -Lagoo -budu -yo yoyolago 'ka weli -bhlo -ka? Nu, 'yliyo -gaga -Lagoo -budu -a -mia, -Lagoo 'de nee sae: «La na -yo wa yia -dia,

---

* **6:15** Glekiweli nee: Belialı.

'in nɔa na -yo wa yia,
wa -Lagɔ na yia -zɛa,
'in wa 'ka na nyıma -zɛ.»

17 We 'gbv, Jejitape nɛɛ:

«A 'bhv waa nyıma nı nyıdı,
'in a vla wa gwe 'pıpi.

A 'na zılı pıvinkalu kwɛ -nı,

'in amıaa 'lakpasu -amı na yia kpaa.»

18 Lagɔsebhe nɛɛ 'yaɛ:

«'Tıte weeee -Kanyɔ nɛɛ:

⟨Amıaa Dide na yia -zɛa,

'in amıa 'ka na nvkpasuyua -yo na 'ŋwnıyua -
zɛ.» »

7

¹ Nu, -we weeee -Lagɔ gbaa ɔ 'ka wla, na jijli -talea,
we nanı 'yli -amıaa -nu nya. We 'gbv, -we plalıa ku
-yo dlı pıvın, -a 'bhv we 'bı, 'in -a gv la, -a 'ka -mɔwlı
'wlalaa, -Lagɔɔ 'nuŋwezvuzve nya.

Pɔlvv 'mına

² Nu, a 'nye -ain 'bı amıaa dlı zo, -a 'nı nyıme
yabhlogbɔɔ -yla gbonyuu lınv, -a 'nı nyıme
yabhlogbɔɔ 'wlu -nyumɔ, 'in -a 'nı nyıme
yabhlogbɔɔ 'wluli. ³ We 'nı amıaa gbvv 'wludıdiee
'gbv na gba 'sa. Nu, in ka we gba pepe, we yi tlıtlıe
-zɛoo, we yi 'yliygagie -zɛoo, amıaa gbv -su 'wı
-amıaa dlı zo. ⁴ In di ain dlı 'wı bhabha, amıaa 'gbv
na ylimanıa na 'de. Nu, -amıaa laylagbv weeee 'wı,
in ka 'kvayli gege, 'in 'mına mia 'mı yeda.

⁵ Nu, da -a nynia Masedvanı, -a 'nı nyapɛ -bhla
yabhlogbɔɔ 'yı. -A ka sıasıe 'wlubhu sɔ weeee lv,
nyıma dlı -ain -golv, 'in nyano mia -amıaa dlı zo.

⁶ Nu, -wa 'kvıa wlaa 'ylila, -Lagɔ -o paa wa 'kvayli,

ɔ ka -amia 'kwayli 'pa, Titu yiyie nya. ⁷ We 'nı Titu yiyiee 'dekpua 'pa -ain 'kwayli, nu, sa a 'paa ɔ 'dɛ 'kwayli, ɔ ka -muv lvdı -ain -salı. 'In sa a 'ybhaa a 'ka 'mı 'yı lv klaa, amiaa dlı sulo klaa, 'in sa a mia lamnazıda a 'ka 'mı lvpı, ɔ ka we gba -ain -yla. We 'gbı, na 'muna yia -guvvulaylimanı.

⁸ Nu, 'debhie, 'sebhę in celia ain 'wı, we nukpla gbu ka amiaa dlı sumanı, in 'nı -muv 'gbı dlılvda -mı -sleen. Da in 'yia we -yo nu, wee 'sebhę -minu nukpla gbu ka amiaa dlı sumanı bhla yabhlo nya, -bha in lva dlı. ⁹ Nu, -sleen, in mı 'muna 'wı, we 'nı amiaa dlı in sumanı gbu, -we ka gbu -wa, amiaa dlısulo -minı ka amiaa dlı 'bhitı. Nu, -Lagę de 'ybhaa amiaa dlısulo -minı, -amia 'nı ain gbonyuu yabhlogbo -yla lenı. ¹⁰ Nu, dlısulo -we bhva -Lagę səlv, nyimee dlı we bhitia, 'in we kwaa nyime 'pıpve lv, nyime'e lv dlı -muv 'gbı. 'In dlısulo -we -wa dıdu -gbı dlısulo, nyime -muv kwaa tlıtlıe lv. ¹¹ Amiaa dlısulo -we -wa -Lagę dımagbu, a yla -sleen we lenvgbu: 'saa amiaa kwelapuloe, gbulenve 'wı! 'Saa amiaa zukpa -wlawlie! 'Saa amiaa dlıvıe! 'Saa amiaa gbonyuu lenvee kwęe nyançınvıe! 'Saa na 'yiyie 'tu ain -yo! 'Saa amiaa -gvladolue! 'Saa amiaa sulo gbonyuu -lenvınyę -kaslu 'wıpapıe nya! A ka we -slolu so weee lv nu, a 'nı gbu -minu 'ji -yi.

¹² Nu, 'sebhę in celia da ain 'wı, -o nıa gbonyuu le, in 'nı ɔ 'gbı we celi, 'in -o -yla wa nıa gbonyuu le, in 'nı -męc 'gbı we celi. In 'ybha in 'ka we ain 'klıslolu -Lagę 'yu nu, amiaa dlı mı -ain -gv gege. ¹³ We 'deę 'gbı, amiaa gbvv lenve ka -amiaa dlı lapalı.

Wee dlı lapalıe -minı -gv, -a ka 'ya 'muna 'kadı li, da -a 'yia Titu 'muna -lilie -yo, a 'de weee ɔ nyanco dlı -saslee 'gbı. ¹⁴ Nu, in ka na 'de 'ylimanı amiaa

'gbv Titi 'yu, 'in a 'nı 'mı zvbhalı. Sa -bhloo 'dε - a gbaa gbvzənv aın -yla, 'sa -bhloo 'dε amıaa 'nı -zənv -a gbaa Titi 'yu, we yia gbvzənv -ze. ¹⁵ Nu, sa a 'dε weee zva Titi 'nuŋwe, 'in a yia o 'lakpasu kpa, nyano -yo -yötüte nya, we ka amıaa zekalie -gvwvlaylimanı o dlı zə. ¹⁶ Nu, in mnenei in 'ka aın dlı 'wvdı gbu weee 'wvv 'gbv, 'mına mı na dlı zə!

8

*'Gwezi wa -saa bhabha wa 'ka *-Zeluzalemvv leglizinya 'nyε*

¹ Bheliaın, 'nanı -we -Lagɔ nva Masedvanıı leglizinya 'wv, -a 'ybha -a 'ka we 'dı aın -salı. ² Sıasie duun ka -mɔɔ -Lagɔnyıma ylı. 'In wa 'mına 'yligvwlaa 'gbv, wa yia nyıma -li 'nyε bhabha, -zugba boba zalv mı wa 'bhada. ³ Nu, sa waa -Lagɔnyıma mnenia wa 'ka wla, wa ka 'sa wla, 'in wa yia we -gvzi, wa 'dεe dlu da. 'In in mı we dayinyo nya. ⁴ Nu, wa ka -amıaa Zukpapalıe 'ywε -yɔkpali, 'in -a 'ka wa 'yoo 'nyε, -li -Lagɔnyıma mia *-Zeluzalemvv -Lagɔnyıma 'nyεda 'nanı nya, wa 'ka wa -nu we lvpali. ⁵ Sa we mı yaa -amıa dlu nu, 'sa wa yi wlala, wa ka -muu -gvzi. Tıa wa ka wa 'dε Jejitapε yoo 'nyε, 'in -muu 'bigv, wa yi 'yaa wa 'dε -amıa yoo 'nyε -Lagɔ dlu da. ⁶ We 'gbv, -a yia Titi 'kvaylı 'pa nı, lubho -zənv ka gwe o dia amıaa -gbe, o mnı o 'ka we 'wlubha 'nanvv. ⁷ Nu, a mı 'ıñımınnya nya so weee lv: dlızvzve 'wv, gbada, -Lagɔ -lii yilo 'wv, -gvladolue 'nia bhloluda -ka -Lagɔyloogblv, we -yo -amıaa zekalıdlı a kaa 'wv. We 'gbv, wee -li -mını glaa, a -slolu amıaa 'dε 'nanıçian nya 'ya bhabha.

8 Nu, we 'nı tite yabhlo in pali aın -yla: in -ka aın -yla -Lagənyıma təlva -guladolu gbu gbada -mı -Lagəyloogblı, in 'ybha amıaa zekalıdılı mia, a wleli -mə we gbuzonu sa. **9** Nu, a -yi -amıaa -Kanyo -Zezu Klisı 'nanı. Mə -wa zlime 'ŋnumnınyo, o ka o 'de bobabhbanyo 'wunu amıaa 'gbu, 'in o 'ka aın 'ŋnumnınyo -zeli o boba 'wu.

10 Nu, 'dı na zva aın gbu -mını 'wu, we nanı 'yli amıaa -nu nya, -we ka gwe a dia tia -zu 'wu, a -yo we lenve mnı. 'In amıa -gaa 'yu -Zeluzalemvıv -Lagənyımaa 'wıasasıe nya, 'in we 'nı -mvıv -bhlogbıo -tvlı, 'in amıa 'ybhaa a 'ka wa 'wısa tia. **11** We 'gbu, -sleen, dlı -zənır -we nya a dia we gwe, a 'bha 'sa we 'wlu, amıaa 'yıyluu səlvı. **12** Nu, nyıme -ka -Lagə -lu 'nye dlı -zənır nya, we gbu -Lagə ıwnua -yo, -we nyıme kaa we gbu -Lagə kaa, -we nyıme 'nia -ka -Lagə 'nı -mvıv gbu -ka.

13 In 'nı -gba nu, a ti amıaa 'de boba 'wu, nyıma təlva -yəbebıe nya. -Innya, in nee: a mneni 'wu -lu -yıda. **14** Da a kaa da -lu kwęe duun, -wa 'nia -lu -ka, a be wa -yo. 'Bhie, zli amıa 'nı -lu -ka, wamıa -ka -lu duun -ka, wa mneni wa 'ka aın -yəbe. Sanee 'sa a 'kaa 'wımneni 'yıylu 'wu. **15** We mı 'sa celida -Lagəsebhıe 'wu:

«Nyıme -o 'bhua -lu la duun,
we 'nı o ınwelazılı,
'in -o 'bhua -lu la -se,
we'e be -məc kwęe.»

Titı -yo -Lagənyıma təlva mnıa Kolentı

16 -Lagə na paa fuo! In 'ybha in 'ka aın 'wısa bhabha, 'in mv -bhlokpadı -Lagə zva Titı dlı zo. **17** Nu, amıaa -gbı -mnumnıe -a 'ybhalıa Titı o ka we

-yɔŋwnu. 'In -yətite nya 'ya, o 'de 'ybha o 'ka amiaa -gbə mnı. ¹⁸ Nu, Titı -yo -amiaa -Lagəbheli yabhlo, -o leglizı weeee kwalia 'ŋni o -Lagəgbvv gbagbie -yo, 'ma -a tiea. ¹⁹ Nu, we 'nı bhıa, 'mə leglizinya -saa -bha, -a -yo o 'ka nə wee lubho -zənv -minu nuda. 'In wee lubho -a nua Nyımaa -Kanyɔɔ 'ŋnumnie -yo -amiaa dlı -zənvv sloluee 'gbv.

²⁰ Nu, 'gwəzi 'kadv wa 'nyəa -aın yoo, 'klı -a yıa, 'in -a kpaa we 'nanvv, -delee wa yi -aın 'ŋnisa we 'gbv. ²¹ Nu, 'klı -a yıa, 'in gbv nania 'yıi Nyımaa -Kanyɔ 'yu, we -yo 'ya nyıma 'yu, -a 'ka we lenv.

²² Nu, -a ka wa -yo -amiaa bheli tie. -A ka o layla gbv duun 'wv, 'in 'kəmvv o slolua we nu, o -gv mı ladoluda. Nu, -sleen o -gv mı 'ya ladoluda bhabha, -we ka gbv -wa, o ka aın dlı 'wvdı 'kadvv. ²³ We -ka Titi, na nənənyɔ -wa, 'in dabvdı o -yo 'mı 'sə nua lubho amiaa -gbə. We -ka bhelia -təlvı -wa -yo o nəa, leglizinya tiea -maa. Klisı 'ŋnumnırıgbv wa nua le. ²⁴ A -slolu we leglizinya 'klv nu, a -kalı nyıma -manı ze sazənv sa. Leglizinya 'ka we 'jiyibheli nu, -a ka zukpa -a 'ka -amiaa 'de 'ylimanı amiaa 'gbv.

9

-ɔ wlaa 'mına nya, -Lagə -kali o ze

¹ Nu, -Zeluzalemvv -Lagənyımaa -yəbegwəzi wa -saa, wa 'ka we wa kwa, in 'ka aın 'wvcəli -mvv 'gbv, we mı gbvkpvı nya. ² In -yi amiaa dlı -zənv, wee gbv -minı 'wv. 'In in yia na 'de 'ylimanı amiaa 'gbv, Masedvanı -nyıma 'yu. In nee wa -ylae: «Akai -dvdv -gvv -Lagənyıma ka lamnazı, wa 'ka wee -yəbegwəzi wla tıa -zv 'wv.» 'In amiaa kwəlapuloe ka wa lınyıma duun 'kvaylı 'pa. ³ Bhelia -manı na

tiea amıaa -gbe, -delee, 'ŋnı -a kwalıa aın gbu -mını 'wı, we yi yo -ze. In 'ybha sa in gbaa we, a mnazı 'sa amıaa 'de la sazənu sa. ⁴ We -ka nı, Masedvani -nyıma -yo 'mı ka amıaa -gbe mnı, 'in wa 'nı aın lamnazıda ylı, -amıa -wa dia aın dlı 'wı, -amıaa zu -wa. In 'nıa amıanuu zuv gbu gba. ⁵ In ka we -yɔyi nı, we nanı 'ylı, in 'ka bhelia nı -yɔbhuhhoe, 'in wa 'ka 'mı 'yugalı amıaa -gbe. 'In 'nanılu a -saa, -we ka wəlı a wlaa, wa 'ka we 'wlugugwlalı. 'In bhla in 'ka amıaa -gbe nyıni, -zugba we mı lamnazıda. 'In wa 'ka we -yɔyi nı, dlı -zənu nya a wlaa, we 'nı dlı sulo nya.

⁶ A yibheli we 'ji nı: -o -ka glu 'kienyi, 'kienyi o dia, 'in o -ka glu duun, duun o dia. ⁷ O -ka -mı, sa o pıpalıa dlı zəla, o wla 'sa. We 'na -zelı dlıve -yɔ -gla -nı. Nı, -o wlaa 'mına nya, -Lago -kalı o ze. ⁸ Nı, -Lago ka we se o 'ka aın zuzənuv 'ylı -bhlo -bhlo duun 'nye. 'In -we a 'ybhaa -Lago dumagbu nya, a 'ka we 'yı bhla weee nya, a -ka amıaa 'de -yɔgbu -bhıa, 'in -we -ka latı aın kwęe, a 'ka -muv nya gbu zənu -gbu weee lenu. ⁹ We mı 'sa cəlida -Lagosebhıe 'wue:

«-Lago 'nanı 'yliguwıla bhabha,
'in o nyęa bobabhpaya -li.

O tıklıümüme mı la -zu weee nya.»

¹⁰ -Lago -o nyęa -luglünyo -luu 'ya, 'in o nyęa o 'floo o 'kaa li, mə yia aın -luu 'ya a 'ybhaa 'nyęa. Nı, o -ka we 'wuzumanı, 'in o 'ka we mini. Sanee 'sa amıaa tıklıümümeie lenugbu yia -gıtılalimanıa. ¹¹ Nı, 'ŋnumninya o yia aın -zelıa so weee lv, bhla weee nya, 'in a 'ka amıaa 'de -slolu 'nanıciaan 'degbolu nya. 'In -li a wlaa, -a yia wa yoo 'nyęa, we 'gbu, nyıma duun yia -Lago fuo 'paa.

¹² Nu, 'nanı a nva da, we 'nı -Lagonyımaa -yəgbvv
'dəkpua we yi -bhıa. Nu, wee 'nanı yibhelie -yo
nyıma duun yi 'yaa -Lagə fuo 'paa. ¹³ -Slolu a sloluua
we nu, a mı Klisu gbuzənv gbu 'nuŋwe zvda. 'Nanıdlı
nya a -yo -Zeluzalemvv -Lagonyıma -yo nyıma təlvə
suslolua amıaa zvzənoli 'wv. Nu, -muv weee 'gbv,
wa yia -Lagəlubhho -mını 'nuŋwe -kakie yibhelie,
'in wa yia -Lagoo 'ŋni 'ylimanıa. ¹⁴ -Lagə wa yia
bhubhoea amıaa ze wa -kalıaa 'gbv. Nu, -Lagə ka
aın 'nanı 'kadıduun 'wvnu. ¹⁵ -A 'pa -Lagə fuo, 'nanı
-we 'nıa 'wopalı -nanı -ka, o nva -aın 'wvv 'gbv!

10

Pəlv gbaa ə 'dəe -gvgbv -wa -səlva ə -yəwv, wa 'yu

¹ Nu, -amı Pəlv ka daa wa gbaa, in -ka aın glaa -mı,
'in na tıa na 'de 'wv 'kienyi, 'in in -ka aın -yəbhvda
-mı 'pırı, 'in na səlva aın -yəwv, -amı laa aın Klisu
dlı -dləo -yə ə zvzənv nya. ² Amıa na bhubhoea, da
in -ka amıaa -gbə mnı, a 'na 'sulu 'mı, 'in in 'ka aın -
yla gbu gba 'klı 'cıcı nya -nı! 'In nyıma təlvə pvpalıa
we 'wlukvvn la nu, nyımaa lenugbvv solv -a nva gbu
le. Cıun, -maa -yla na yi 'yaa gbu gbaa 'klı 'cıcı nya.
³ Nu, gbuzənv -wa, -a mı -glənyıma nya, 'in -a 'nıa
-gəlv gv -glənyımaa gvgv solv. ⁴ Nu, tvgv -lunya -a
gvlva tv, we 'nı dvdu -mını -gv -nyımaa tvgv -lunya:
nu, -Lagə -gbə we 'tıt bhıa, 'in -we weee səlva -
Lagə -yəwv, la we saa -muv. 'In -a saa yoyowlukvvn
lapvpalıe la. ⁵ Nu, wəlı weee, -we 'dəe 'ylimanınya
yia gbaa -Lagoo yiloo gbegbein, -bha -a salıa we la.
-A 'ybha -a 'ka nyımaa 'wlukvvn lapvpalıe weee
-kaslv sa kpa, 'in we 'ka Klisu 'nuŋwe zv. ⁶ 'In -a
mı lamnazıda, -a 'ka nyımaa 'nuŋwesanya -kaslv

'warpa, -zugba a -ka nyımaa 'nvnwezvnya tıklı nya -mı.

⁷ -Luu ku -yo a ylaa! We -ka nı, nyıme yabhlo dı we dlı 'wı nı, o 'dəbhlo mı Klisu -nv nya nı, o dı 'ya we dlı 'wı nı, -amıa mı 'ya Klisu -nv nya.
⁸ Nu, se -we Nyımaa -Kanyı 'nyea -aın, in -ka na 'de 'ylimanı we 'gbı, we -ka -bha -gvzi -se nı, amıaa dlızvzvee -gvwulaylimanıe gbü -wa, we 'nı amıaa lasasıee gbü. 'In, in 'na 'ka zı nv we 'gbı. ⁹ Nyıme yabhlogbı'o gbalı -nı nı, in 'yıbha in 'ka aın nyano dlı su 'səbhənya -we na paa aın yoo nya -nı. ¹⁰ Nu, -we wa gbaa mı nı, wa nee: «Pəlvı 'səbhənyaaa nvkpla -welinya wəlv 'wı, 'in we tea. 'In o -ka -aın glaa -mı o təc təc e lenvgbı 'wı, 'in o wəlı mia gbükpva nya.» ¹¹ Nu, -o -ka 'sa gba, -məc yibheli we 'jıe: -a -ka -mı 'pıpı sa -amıaa wəlı 'tea 'wı 'səbhə 'wı, -a -ka amıaa -gbe mnı, 'sa -amıaa lenvgbı yia 'wutemania!

¹² Nu, nyıma -təlvı kwalıa wa 'de 'jnı bhabha, -a'a pıpalı we 'wlukvvn la nı, -a 'ka wa nya 'womneni, 'in -a 'ka 'ya -amıaa 'de wa yıbhəlv, we 'nı mıv? Wa 'de wa 'bhua 'wı wa yıbhəlv -lu nya, wa 'ka wa 'de yıbhəlv, 'in wa palıa wa 'de, wa 'de 'wı. Nu, wa 'nı 'ylimna. ¹³ Nu, we -ka -amıa, -a'a 'ylimanı -amıaa 'de we'e zi -bha -gv. Lubho -we -a 'kaa nv, da -Lagə palıa we -bəlv -bha -a -yo we nvnve bhlolua, 'in o yia -aın 'yoo 'nye -a 'ka amıaa -gbe mnı. ¹⁴ Da -a mnıa amıaa -gbe, -a 'nı wee -bəlvnya -gvzi. Nu, -amıa mnıa amıaa -gbe tıa, 'in -Lagəgbı -we gbaa Klisu gbızıonı gbü, 'in -a yia aın -yla we gba. ¹⁵ -A'a zi -bəlv -gv -amıaa 'de 'ylimanıe nya, nyıma -putuu lubhoo 'gbı. -A dı we dlı 'wı nı, amıaa dlızvzvee yia -gvwulaylimanıa, 'in -a 'ka mneni -a 'ka -amıaa lubho -nvnve -gvwulaylimanı bhabha aın

nyıdı. 'In -bəlv -we -Lagə palıa -aın -yla, -a'a zi we -gv. ¹⁶ -Mvv 'bıgv, -Lagəgbv -a yia gbaa, -mə amıaa lvgbəin -dvdvnya -gv. 'In -a 'nı mnene -a 'ka -amıaa 'de 'ylimanı lubho -we nyıma -putu nva wa 'dəe nə lubhonvdaa 'gbv.

- ¹⁷ Nu, we mı cəlida -Lagəsebhə 'Wvə:
 «Nyıme -o -ka gba o 'ka o 'de 'ylimanı,
 -məo 'ylimanı -məo 'de lubho
 -we Nyımaa -Kanyə nva lee 'gbv.»
¹⁸ Nu, we 'nı nyıme -o kwalı o 'de 'ŋni, 'mə wa sa -bha,
 nı, nyıme -o Nyımaa -Kanyə kwallı 'ŋni, 'mə wa saa
 -bha.

11

Pəlv -yə yocian -wa laa wa 'de -Zezuu tietienya

¹ 'Aa! A -ka mnene a 'ka na -sabħə 'wlu zə lasləlv
 -sə nı, we nanı 'yli! Cıñ, a -tv na 'gba zə. ² In -kalı
 amıaa ze zenyidlı nya, 'in wee zenyidlı nya zekalıe
 -mını mia, -Lagə -gbə we bhva. Nu, in ka amıaa so
 kpa nvkpasu -bhlogbooo -nv nya: mə -wa Klisi. Cıñ,
 mə 'yu na kpaa aın, nee 'ŋwnəyu -o -yə nvkpasu 'nı
 -slə -budu 'wvdı mə. ³ Nu, nyano na nva, sa *tibħə
 nva *Evv -dawli 'wv, 'in we yia o mnənu nı, wa yi
 'sa amıa 'wlukvvn lapvpalie 'nyuu 'nye, a yi Klisu -
 yəlanenje sazənu sa gwevla 'pıplı. ⁴ Zə a yligbea we
 gege nı, -Zeu ka gbv -amıa gbaa aın -yla, nyıme
 yabhlo yi -Zeu -putuu gbv gba aın -yla. 'In a mı
 'ya lamnazıda, a 'ka zuzu -yə -Lagəgbv -putu -we ka
 gbv -amıa 'nıa aın -yla gba, a 'ka -mvv gbv -yəŋwnu.

⁵ In dı we dlı 'wv nı, in 'nı -mı 'kienyi -lu
 yabhlogbooo 'wv amıaa -Zezuu tietienya 'kadı -manı

-yo. ⁶ Cıñ, in 'ni gba sa -yi, gbuzənu -wa, nıı, we -ka -Lagęo yilo, -mvv mı -mvv 'dée sa! -A ka we aın 'klıslolu 'ylı weeee nya, -amıaa lenvgbv weeee 'wv.

⁷ Da in gbaa aın -yla -Lagęo gbuzənu gbv, bhe in gbaa we. 'In in yia na 'de 'wvtı 'kienyi, in 'ka aın 'ylimanı 'gbv. 'Lee, gbvnyuu in nva le yı? ⁸ Da in mia aın glaa lubho nvda, leglizi -putunya pena 'mı, 'in na bhua wa 'gwızinya 'wv, -zugba na sa aın 'wv we nya. ⁹ Nu, da in mia amıaa -gbe, in 'ni nyıme yabhlogbęo 'wlugba nya -mı, -lu bıa 'mı 'wvv 'gbv. Nu, bhelpia -wa 'bhıa Masedvani, -lu -we ka gbv mia 'mı -yo, -maa 'nyea 'mı we. In ka na 'dée dlı lakpa nu, in 'na -zeli amıaa 'wlugba -ni. 'In 'sa na yia na 'dée dlı lakpaa 'kómvv. ¹⁰ Nu, Klisı gbuzənu -welı mia 'mı 'wvv 'gbv, in nee, Akai -dvdu weeee -mını -gv, nyıme yabhlogbęo 'na 'ka 'mı 'dée 'ylimanı -gbv -mını ńwhee labhalı. ¹¹ Lee -lu ka 'gbv na gba 'sa? In 'ni amıaa zekalı gbv -wa yı? Sa in -kalıa amıaa ze, -Lagę -yi we 'ji.

¹² Nu, -we in mia da lenvda, 'mv na yia lenva 'kómvv. 'In -wa mia yoyo -welinyaa datalıda, wa 'ka wa 'de 'ylimanı, nıı, -amıaa nıınlubho -yo wa nıınlubho -bhlo, in 'ka wa 'jigba. ¹³ Nu, waa nyıma -manı, tietienyaa nıı yoyo -nıı wa -mia. Yo wa tubhıa wa nıınlubho 'wv, in wa nva wa 'de Klisı tietienya 'wv. ¹⁴ Nwegaga -svbhalıgbv yabhlogbęo 'ni we 'wv -mı. 'Lee, -Saataan 'dée 'bhitili we 'de zlıı 'anzi 'wvlaa? ¹⁵ Nu, -Saataan lubhonvnya 'ka wa 'de -Lagę -o mia tıklıı lubhonvnya 'wvnv, -mvv 'ni -yo kalı. Nu, sa wa lenvgbvnya mia, 'sa wa yia wa dvdu -gvv bhıalıda 'yıa.

16 Nu, 'mv na gbaa da: nyıme yabhlogbəə 'na 'bhulu 'mı 'wv -sabhebhanyo 'bhisa -nı. 'In we -ka nu, a ka 'sa we 'wlukuvn gbuzənvsı nı, a ıjwnu we -yo nu, in mı -sabhebhanyo nya, 'in -amı 'ka 'ya mneni, in 'ka na 'de 'ylimanı -selə. **17** Cıun, gbuzən -wa, in -ka na 'de 'ylimanı, -we na gbaa da, in 'nıa we gba Jejitapęe solv, -zugba -sabhebhanyo 'bhisa na gbaa. **18** Nu, nyıma -duun ylimanı wa 'de dvdvgv -gbonyaa 'gbv. Nu, nanı 'de na yi 'yaa 'ylimanıa. **19** Amıa -wa laa amıaa 'de gbıyilonya, amıa ıjwnunua -sabhebhanya, 'deę 'yibadi, we 'nı mvv? **20** Wa 'ka aın 'wvbhu galı 'bhisa, wa 'ka aın 'wluli, wa 'ka aın 'wie 'wvyli, wa 'ka aın 'ylilatlili, wa 'ka aın 'kpayukwli 'wv svbha, 'wlu a dılıa -mvv weeee zo la. **21** Zu mı 'mı 'bhada, we 'nı mvv? In 'nı 'wlu 'temanı, we 'nı mvv? A ka zukpa, gbonyuu in nıa!

We -ka nyıme yabhlo mneni o 'ka o 'de 'ylimanı -lu yabhlo 'wv, -amı mneni in 'ka 'ya 'sa nv. Gba na gbaa -sabhebhanyo 'bhisa. **22** Eblee* wa -mıa yi? -Amı mı 'ya we nya! Izlaelnyıma wa -mıa yi? -Amı mı 'ya we nya! *Ablaamvv 'yuoyua wa -mıa yi? -Amı mı 'ya we nya! **23** Klisu lubhonvnya wa -mıa yi? In mı we nya, in -zi wa. In -ka 'sa gba: -sabhebhanyo 'bhisa in gbaa! In ka lubho nv, in -zi wa, in ka -kaslv pla, in -zi wa! Wa ka 'mı selı duun bhabha, in -zi wa! 'In in ka tlıtlıee ıwε -yo 'pllıı bhla weeee nya, in -zi wa. **24** Nu, -pnıı glı 'sö -we *Zuifv paa nyıma, 'in -bhlo bhva we ıwεε, in 'pllıı we zo -zakpa gbu. **25** *Wləmv -nyıma ka 'mı selı 'nyumı -zakpa ta. Wa li 'mı -bho 'wv -zakpa -bhlo. 'Glı 'kadı -yo 'mı mnı 'nyuglu -zakpa ta, 'in in yia 'ylı -bhlo li

---

* **11:22** Zuifvnya.

'nyu -gv -zakpa -bhlo.

²⁶ Na nənve duun 'wv, in ka tlıtlie ɻwe -yo -di, yeeye nyu kwεε, 'wienyaa nyıma -bhanya kwεε, na bhelia Zuifv kwεε, -wa 'nıa Zuifv kwεε, in ka tlıtlie ɻwe -yo -di, 'gbe 'kadı nukple, da bębleenya, gumunyu -gv -yo yoyobhelia kwεε. ²⁷ In ka sıasia -libho duun nv, in ka 'ylaakple -gv bhla təlva nya. ɻwə -yo 'nyumatu ka 'mı 'bha, 'in bhla təlva nya, 'in 'yi liliłu, ɻwətlə ka 'mı 'bha, 'in 'nı 'wvplanaa -ka. ²⁸ 'In in 'nı gbu təlva gba. Nu, leglizi weee -we -gv na ləlva dlı, mv -wa na 'wlukvvn lapvopalie 'ylıo 'ylı. ²⁹ Nyęę yəmanı 'wv, 'in we 'nı 'ya -amı 'wv -bhoa, nyęę bhlili gbvnyuu lv, 'in we 'nı 'mı -yo kpa?

³⁰ We -ka nu, in 'ka na 'de 'ylimanı, -zugba na 'wvylimanie 'wv na yia na 'de 'ylimania. ³¹ -Lagə -o -wa Nyımaa -Kanyə -Zezuu Dide, -o ka 'ınnı wa mnınıa -zu weee nya, 'in we 'nıa bhloluda -ka, o -yi we 'ji nu, in 'nı yo 'tvbhvda -mı. ³² Da in mia -Daması, dvdvv 'wlulapılınyə -o mia nyımaa 'wlulapılınyə Aletası lubho nvda, o yia 'slvja wee gbee plaluda 'yligbeli, wa 'ka 'mı kpaa 'gbv. ³³ Nu, wee gbee lvv 'suoo finetlı 'ylı wa wlelia 'mı -cice 'kadı nukple, sanee 'sa in -dia o kwεε.

12

Pəlvv 'ylikakie -yo -we -Lagə -slolua o 'klv

¹ 'Lee, in 'ylimanı na 'de? -Mvv 'nı -lu 'wv -ka. Nu, 'ylikakienya -yo gbvnyaa 'klvslolue -we -Lagə wlaa, we gbu na yia -sleen da gbaa. ² Nu, nyıme yabhlo mia Klisi 'wv in -yi o. We -zu kugbua le -mnva nı,

wa 'bhua ɔ 'wv, 'in wa yia ɔ yalu tanv* -gv kwa. (-De ɔ ka ɔ ku nvkple -tuv, -de ɔ ka ɔ ku nvkple 'tlaa, in 'ni -muv 'ji -yi, -Lagəə 'dəbhlogbəə -yia we 'ji.) ³ In -yi we 'ji nu, -Lagə ka nyıme -mənı 'wvbhu, 'in ɔ yia ɔ yalu kwa. 'Pieun, -de ɔ ka ɔ ku nvkple -tuv, 'in -de ɔ ka ɔ ku nvkple 'tlaa, in 'ni -muv 'ji -yi, -Lagəə 'dəbhlogbəə -yia we 'ji. ⁴ 'In welinya dvdvgv -nyıme 'nıa mneni ɔ 'ka gba, 'in -we ka se wa'a 'nyea ɔ, ɔ ka we lusa, -mə ɔ 'nva we. ⁵ Nu, nyıme -mənı 'gbv na yia na 'de 'ylimanı, 'in in 'na 'ka na 'de 'ylimanı na 'dəe 'gbv, -we slolua na 'wuyəmanıe, we 'wv na ylimanı na 'de. ⁶ In -ka yaa 'ybha in 'ka na 'de 'ylimanı, in 'na 'ka yaa -sabhebhanyə -ze, nu, gbvzənvv 'dəkpva na gba yaa. 'In in 'ni 'ybha in 'ka na 'de 'ylimanı. - We ka gbv -wa, -we na nva le, wa yia -yo, 'in -we na gbaa, wa nva, in 'ni 'ybha nyıme yabhlogbəə 'wlukvvn lapupalie 'ylimanı we -zi we 'wv.

⁷ 'In 'yliwvgbvnya -Lagə -slolua 'mı 'klv, in yi na 'de 'ylimanı we 'wvvv 'gbv, sıasie 'titə yia na ku zə pla, -Saataan tietienyo 'bhisa, -zugba we bhıtı 'mı, 'in we kolvıa 'mı 'yoo in yi na 'de 'ylimanı 'gbv. ⁸ -Zakpa ta in bhubhhoa Jejitape nu, ɔ -sa 'mı sıasie -mını 'wv. ⁹ 'In ɔ yia we 'bigvpalı 'mı -ylae: «Na 'nanı ka -na -nu nyni. Nu, -na 'wuyəmanıe 'wv na 'titə slolua we 'de tenyi tenyii.» In 'ybha in 'ka na 'de 'ylimanı na tətəə -mımie 'wv, 'in Klisu 'titə 'ka 'mı -gv yi, 'in we 'ka 'mı 'wvpa. ¹⁰ We 'dəe 'gbv, na 'wuyəmanıenya kлаа, na vəlie kлаа, na gbv sloo 'yiyie kлаа, na 'klyie 'wvpalie kлаа, we -yo na dlılvənyıa mıa, -we lv na plılıa Klisu 'gbv, 'mına nya na yia we. Nu, in -ka

---

* **12:2** Yalu tanv: Zuifv duun dlıu nu, yalu -zakpa ta. Pəlv nee, ɔ ka yalu tanv -gv pla, mə -Lagəə 'de dlıa la.

'wuyəmani, -bha in 'təa la tenyii.

Kolentı leglizı dlılve mi Pɔlv -yo

11 Gba na gbaa -sabhebhanyo 'bhisa, 'in amiaa de nva 'mì we 'wv -gla nya. Amia 'ka yaa na -gvgbv gba. Nu, in 'nì -lu yabhlogbo nya -mìoo, amiaa ti- etienya 'kadı 'nì 'mì 'wuzi -lu yabhlogbo 'wv. **12** Na lenvgbvnya -we slolua we nu, -Zezuu *tietienyo in -mia sazənu sa ni, we ka lenv dlitie nya kpεen kpεen aın nyidi. We ka lenv -lu: -we -wa gwedigbunya -yo gbv 'kadı -yo ninee 'ŋnipaligbunya. **13** Nu, in 'nì amiaa 'wlugba -ze, we 'nì -mvv 'wvbhv, lee -lu in nv leglizi -putunya -yla ləa, 'in in 'nì -mvv aın -yla lenvə? A -ka we -yɔyi gbvnyuu nya ni, -zugba a ti na -yɔgbv 'wv!

14 A -tali, in mi lamnazıda in 'ka amiaa -gbε mni -zakpa tanv nya, 'in in 'na 'ka amiaa 'wlugba -ze. Nu, amiaa da na talia, in 'nì amiaa 'gwεzii datalı. We 'nì nu, yua 'ka 'gwεzi lazv wa dideaa -nv nya, 'yuaa didea zva 'gwεzi la wa 'yuaa -nv nya. **15** We -ka -amı, na -lu weee in kaa, 'nyε na nyεa we aın, 'in na wlaa na 'dεε -kpabhie amiaa 'wvsasiee 'gbv. 'Lee, amiaa ze in -kalıa bhabhaa 'gbv, amiaa na zεkalıe mia zəbeda yi?

16 -Yə a yia we ŋwnua nu, in 'nì amiaa 'wlugba -ze. 'In nyıma -təlv yia gbaa nu, in ka -dawli, 'in -dawli nya in kpaa aın. **17** 'Lee, nyıma -wa in tiea amiaa -gbε, in ka wa 'yabhlo -gv 'plılı, 'in in yia aın 'wluli yi? **18** In ka Titı bhubhoe o mni amiaa -gbε, 'in in yia bheli yabhlo a -yia, o 'bı 'pali. 'Lee, Titı ka aın 'wlulii? O -yo 'mì 'sə, dlı -bhlo nya -a 'nì noo, 'in 'yoo -bhlo -a 'nì bhlii?

19 We 'bı ka 'wvgwlę, -zugba a popalı we 'wlukvvn la nü, -a mı -amıaa 'dεε -mımie tıklı 'yılılanənnda aın 'yiliya 'wv. -Innya! Sa Klisi 'yıbhaa, 'sa -a gbaa -Lagɔ 'yu. Na jijli -talea, amıaa dlızvzvee -gvwvlaylimanıee 'gbv, -a gbaa gbv weee -mını. **20** Nu, in mı nyano nuda nü, da in -ka amıaa -gbę nyini, sa in 'yıbhaa in 'na 'ka 'sa aın ylı, 'in sa amıa 'yıbhaa, a 'na 'ka 'sa 'mı 'yı. In mı nyano nuda nü, in 'ka aın nyıdı gbvnya -mını ylı: -zle -yo zenyi, 'cε -yo -yomımnıe, veli weli -yo nyıma tılva yo -gulazvıve, 'dεε 'yilimanıe -yo gbv bidi -bidi bidii lenve. **21** In mı nyano nuda nü, da na -putu -ka amıaa -gbę mnı lv, na -Lagɔ 'bhali 'mı zu aın 'yu. In mı 'ya nyano nuda nü, nyıma duun -wa mia gbvnyuu lenvda bha 'bhisa, 'in wa 'nia -slı pıunplagbvnya klaa, mvtnıgbvv lenve -yo wa nıme -bhogbvv lenve 'bıbhı, 'in in 'ka wa -gv wili.

13

'Wvhłolı gbvv lapalie -yo fvıaweli

1 Nu, na -zakpa tanı yia da amıaa -gbę mnıa. Sanee 'sa we mia cılida -Lagɔsəbhe 'Wvε:
«Gbvv dayınya 'sɔ,

gbvv dayınya taa weli -gv,
wa dia gbvv wli 'wv.»

2 Nu, -wa weee nıa 'cın gbvnyuu lε, we -yo nyıma -tılva weee -yla na palia gbv la. In ka we gba pepe da na 'sənı mnıa amıaa -gbę, 'in 'mı na gba 'yaa -zεen da, da in 'nia aın glaa -mı. Da na -putu -ka aın 'yıa mnı, in 'na 'ka nyıme yabhlogbɔɔ nyazı 'ylı. **3** -We -slolua nü, -amı 'wv Klisi plılia 'in o gbaa, a 'yıbhı a 'ka we 'yı, 'in 'yıa a yia we. Klisi 'nı 'wvıelı amıaa

gbegbein, ၊ 'tite ၊ slolua aın glaa. ⁴ Nu, gbuzənu -wa, ၊ 'wuyəlvə 'wə wa yia ၊ *su -gv lakvlu, 'in -sleen -Lagəo 'tite nya ၊ -gaa 'yiliç. 'In -a mi ၊ 'wvv 'gbv, -amia yəlv 'yaa 'wv. Gbonyaa lenve nya amiaa gbegbein, 'klu -a yia we aın -slolua nu, -Lagəo 'tite nya -a -yɔ ၊ -gaa 'yiliç.

⁵ A 'yibha amiaa 'dε la, 'in a yla amiaa 'dε, -de a mi -Lagənyıma nya 'pieun. Amiaa 'dε -yi we 'ji nu, -Zezu Klisi mi aın 'wv, we 'nı mvv? Yaayu, a 'nı mnenei a 'ka amiaa dlıvuzvee lenvgbv -sloluu? ⁶ In dı we dlı 'wv nu, 'ji a yia we yibhelia nu, we 'nı 'sa -mi -amiaa -nu nya, nu, -amia ka dlıvuzvee lenvgbv -Zezu Klisi 'wv. ⁷ -Lagə -a bhubhoea nu, a 'na nvnv gbonyuu yabhlogbəo le -nı. We 'nı nu, -a 'ka we aın 'klıslolu nu, -a ka zukpa we gbu. -Innya, -a 'yibha nu, a nv gbuzənuv 'debhlogbəo le. -Amia 'nı zukpa -kaoo, -mvv 'nı gbu yabhlogbəo. ⁸ Nu, -a 'nı mnenei -a 'ka -Lagəo gbuzənuweli -yəwvəsolv, we lubho -a 'kaa nv -bhlogbəo. ⁹ Cıñ, -a -ka 'wuyəlv, 'in amia -ka late, 'mına -wa -amiaa -nu nya. -A -ka 'ya -Lagə bhubhoea -mi, -we -a yibhalı ၊, mv -wa nu, a -ze -Lagənyıma tıklı. ¹⁰ We 'dε 'gbv, da in -tlılvə -slo da aın -yɔ la, 'in na celia gbu weee -minı aın 'wv. Nu, zlı in -ka aın glaa -mi, in yi aın kpa 'nyumu, se -we Nyımaa -Kanyɔ 'nyea 'mu səlv. Wee se Nyımaa -Kanyɔ 'nyea 'mi, amiaa dlı -gvwəlaylimanıee gbu -wa, we 'nı amiaa lasasıee gbu.

¹¹ -Sleen, in ka we 'wlubha, bhelia in -a gbelie. A -talı amiaa -mimie tıklı da, a 'pvpalı 'kvayli, amiaa dlı -mi -bhlo, a -dı la -dləo, 'in zekalıdlı -yɔ 'wututve -dləo -Lagə -yɔ aın 'sɔ 'ka -mi.

¹² A sısalı fv gbigblelie nya, -Lagəbhelia 'bhisa. -Lagənyıma weee nee wa -sa aın fv.

13 Nu, Nyımaa -Kanyo -Zezu Klisi ńwna aın 'nyu la, -Lagoo zekalıdlı -yo Zuzu 'Pvpa -o suslolua -aın 'wv, -yo a 'de weee 'sɔ -tv.

'Wususlolue loluu 'sεbhε New Testament in Kouya

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kouya

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Information sur le droit d'auteur

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. tous droits réservés.

Ce texte de traduction vous est rendu disponible sous termes du Creative Commons License: Attribution-Noncommercial- Pas de travaux dérivés. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) En outre, vous avez l'autorisation de mettre le texte sous différents formats de fichier, tant que vous ne changez pas le texte ou la ponctuation de la Bible.

Vous pouvez partager, copier, distribuer, transmettre et extraire des parties ou des citations de ce travail à condition que vous incluez l'information sur le droit d'auteur ci-dessus:

- Vous devez donner Attribution au travail.
- Vous ne devez pas vendre ce travail pour en tirer profit.
- Vous ne devez effectuer aucun travail dérivé qui puisse changer les mots ou la ponctuation en l'état des Saintes Ecritures.

Les autorisations au-delà du canevas de cette licence peuvent être disponibles si vous nous contactez au travers de votre demande.

Le Nouveau Testament

en Kouya

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kouya

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

6b111f8e-be6f-55f2-a7a8-c43583754a65